

Opleiding	Werkprocesexamen voortplanting
Draagt zorg voor geboorteprocés en verzorgt moederdier en jongen	
Onderwerp	Inrichten geboorteomgeving; begeleiden geboorte en nazorg
Tijd	240 minuten

Deel 1: Voor de geboorte

Opdracht 1: Inrichten geboorteomgeving

Vanaf het moment dat een zeug bijna moet biggen tot aan het moment dat de biggen gespeend worden, wordt er veel gevraagd van een zeug. Het is van belang om de conditie van de zeug in de gaten te houden door te kijken naar verschillende lichaamskenmerken. Daarnaast is het belangrijk om de pasgeboren biggen te helpen bij een zo goed mogelijke start.

Opdracht 1: controle kraamstal

1. Het kraamhok moet eerst worden gereinigd en ontsmet voordat de zeugen in het kraamhok komen. Waarom moet dit verblijft goed gereinigd en ontsmet worden?

2. Wanneer worden zeugen in de kraamstal geplaatst? dagen voor werpen

3. Waarom dit tijdstip?

4. Waarom zou je zeugen wassen voor dat ze het kraamhok ingaan?

5. Zijn de zeugen in het kraamhok schoon.

6. Het is belangrijk dat de werpbox waar de zeug in staat goed is afgesteld. Beoordeel de volgende afstellingen in een kraamafdeling

afstelling	Breedte van de box	Lengte van de box	Uier bereikbaar?	Valbeugel
Box 1				
Box 2				
Box 3				
Box 4				
Box 5				

Opdracht 2 : Mestscore

Bepaal van enkele zeugen in een kraamafdeling de mestscore.

Zeugen (net) voor het werpen

Zeug nr.	Algeheel voorkomen	Mestscore	opmerking

Zeugen (net) na het werpen

Zeug nr.	Algeheel voorkomen	Mestscore	opmerking

7. Welke voorzieningen moeten in orde gemaakt worden voor het afbiggen?

Voorziening	Reden	Norm bij werpen	In orde
biggenlamp	biggennest temperatuur		Ja/nee
vloerverwarming			Ja/nee
voerbak			Ja/nee
watervoorziening			Ja/nee
R&O			Ja/nee
Zeugen schoon			Ja/nee
Werpbox afstelling			Ja/nee
biggennest			Ja/nee
afleidingsmateriaal			Ja/nee
Mest weg achter zeug			Ja/nee

8. Wat voor hulpmiddelen moeten aanwezig zijn voor een goed geboorteprocess?

Hulpmiddel	Reden	Norm bij werpen
glijmiddel	geboortehulp	45 minuten na laatste big
handschoenen		
papier		
Strooisel voor biggennest		
werpmatje		
Koorts thermometer		
Oxytocine		

Opdracht 3: Naderende geboorte

Normaal is draagtijd bij zeugen is 115 tot 118 dagen, een afwijking van enkele dagen is mogelijk. Bekijk enkele zeugen die volgens de zeugenkaart bijna moeten werpen, geef in onderstaand schema aan wat je kunt waarnemen.

	uier groter\ niets	biest wel\ niets	Witte uitvloeiing ja\ nee	Vruchtwater ja\ nee
zeug nr.				
zeug nr.				
zeug nr.				
zeug nr.				
zeug nr.				

Biest uit voorste spenen

Het vruchtwater komt los

Witte uitvloeiing uit de kling

Opzwellen van het uier

Opdracht 4: Werpen

Het is erg belangrijk dat het werpproces goed begeleid wordt. Het is daarom van het grootste belang dat de diervorzorger de geboorte goed monitort.

Een naderende geboorte wordt vooraf gegaan door persweeën.

1. Hoe kan je bij een zeug zijn dat zij persweeën heeft?

.....

2. Kijk in de afdeling of een zeug aan het werpen is. Hoeveel tijd mag er zitten tussen:

- a) Het eerst geboren big en de tweede geboren big
- b) De tijd tussen de volgende biggen die geboren worden
- c) De tijd tussen het eerste geboren big en de laats geboren big

3. Wanneer pas ik geboortehulp toe

.....

4. Indien nodig spuit ik de zeug het hormoon oxytocine.

a. Wat doet het hormoon oxytocine in het lichaam van de zeug?

1.

2.

b. Wanneer gebruik oxytocine

.....
.....
.....

c. Voordat ik een werpende zeug oxytocine spuit moet ik eerst zekerheid hebben dat er geen big klem zit in het geboortekanaal. Hoe kan ik dit controleren?

.....
.....
.....

5. Soms moet ik bij een zeug opvoelen. Zie hiervoor de kaart geboortehulp

a. Wanneer zou ik kunnen besluiten om op te voelen?

.....
.....
.....

b. Wat is een handig hulpmiddel om te bepalen of de geboorte van het volgende big te lang op zich laat wachten>

.....
.....
.....

c. Wat is de werkvolgorde bij opvoelen?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

d. Voordat ik een werpende zeug oxytocine spuit moet ik eerst zekerheid hebben dat er geen big klem zit in het geboortekanaal. Hoe kan ik dit controleren?

.....
.....
.....

Opdracht 4: Nazorg jong

Biestmanagement/ split suckling

1. Voor pasgeboren biggen is biest heel belangrijk. Waarom is biest heel erg belangrijk voor het pasgeboren big?

1)

2)

3)

4)

5)

6)

2. Bij de biestverzorging bij biggen kennen wij de 3 V's. Waar staan deze 3 V's voor?

V.....

V.....

V

3. Om te zorgen dat ook de laats geboren big ook voldoende biest binnen krijgen kan je split suckling toepassen. Leg in eigen woorden uit wat dit in de praktijk betekent

.....
.....
.....
.....

4. Passen ze op dit bedrijf split suckling toe? En zo ja, op welke wijze doen ze dit?

.....
.....
.....
.....

5. Wat zijn de gevolgen als een big te weinig of geen biest binnen krijgt?

.....
.....
.....
.....

Overleggen biggen

1. Soms is het noodzakelijk om biggen over te leggen. Wat wordt hier precies mee bedoelt?

.....
.....
.....

2. Wanneer of waarom zou je biggen overleggen?

.....
.....
.....

3. Welke biggen leg je over?

.....
.....
.....

4. Welke biggen leg je over?

.....
.....
.....

Opdracht:

Bepaal hoeveel en welke biggen je wilt overleggen. Gebruik hiervoor de praktijkkaart 'biggen overleggen'

Biggen overleggen

Zeugnummer	Aantal spenen	Aantal biggen	Krijgen de biggen melk	Biggen overleggen ja/nee	Aantal biggen overleggen

Pleegzeug maken

Zeugnummer	Aantal spenen	Aantal biggen	Leeftijd biggen gelijk	Conditie zeug	Zeug geschikt als pleegzeug?

Het is belangrijk om tijdens het overleggen ervoor te zorgen dat de uniformiteit van de koppels niet verslechterd. Beter is het als de uniformiteit toeneemt. Uniformiteit betekent dat de biggen van een koppel (groep biggen) even groot zijn.

Beoordeel van enkele biggen in de afdeling de toomkwaliteit en vul de tabel in.

Toom nr.	zeugnummer	score	Kwaliteit	eigenschappen
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				

Score	Kwaliteit	Eigenschappen
1	Slechte toom	Uniformiteit slecht, spreidzit, niet goed opdrogen
2	Wat onregelmatige toom	Wat minder uniform, matig opgedroogd
3	Goede toom met een aandachtspuntje	Er zit een kleine of minder goede big tussen
4	Goede toom	Sterke, uniforme biggen die snel opdrogen

Bigbehandelingen

Na de geboorte krijgen de biggen enkele behandelingen.

Staatjes couperen

1. Waarom worden de staartjes van biggen gecoupeerd.

.....

2. Mag een varkenshouder zomaar de staartjes van biggen couperen?

.....

3. Op welke wijze doen ze op dit bedrijf de staartjes couperen?

.....

Tandjes slijpen

1. De tandjes van biggen zijn erg scherp, daarom worden deze bij sommige bedrijven geslepen. Welke tandjes worden en geslepen bij de biggentjes?

.....
.....

2. Waarom worden deze tandjes geslepen?

.....
.....

3. Worden op dit bedrijf de tandjes geslepen? Zo ja, op welke wijze gebeurt dit?

.....
.....

Oornummers

De biggen worden tijdens de bigbehandelingen ook zogenaamd geblikt. Ze krijgen dan een oornummer is.

1. Waarom worden de biggen geblikt?

.....
.....

2. Hoe heet de regeling die dit verplicht

.....
.....

3. Wat staat er op het oormerk?

.....
.....

IJzer injectie

Biggen krijgen, zonder ijzerinjectie na 5 dagen bloedarmoede. Daarom krijgen de biggen binnen 5 dagen een ijzerinjectie. Biggen die geen ijzerinjectie hebben gekregen of waarbij dit niet goed gelukt is worden bleek.

Kijk in de kraamafdelingen of je bleke biggen ziet.